

De tuin waarin alles kan

Het is gedaan met al die betegelde tuinen met her en der grote plantenbakken en -potten. Als het aan de nieuwste lichting tuinontwerpers ligt, komen er weer tuinen met planten die insecten en vogels aantrekken. En het onderhoud valt mee. *Door Emilie Escher*

In de Utrechtse nieuwbouwwijk Leidse Rijn staat een hoekhuis waar regelmatig auto's stoppen. Het komt door de tuin, die lijkt in niets op de andere tuinen in de wijk. Hij staat vol met weelderige, springerige bloemen. Er loopt een slingerend pad langs spannende scheve muurtjes van gaassteen. On-Nederlands. De eigenaars waren helemaal stil toen tuinarchitect Lars Veenboer het ontwerp liet zien. Zo mooi, precies wat ze wilden: stoer, robuust, maar ook natuurlijk. En ze zijn er nog steeds dolgelukkig mee.

Veenboer is een van de vertegenwoordigers van een nieuwe lichting tuinontwerpers die in de voetsporen van Piet Oudolf — die met zijn wilde tuinen tot in de Verenigde Staten naam maakte — de mooiste dingen doen. Ze ontwerpen helder gestructureerde tuinen waarin losse, vrolijke, slordige, springerige planten de boventoon voe-

Ontwerper Andrew van Egmond creëerde een prairie-achtige tuin in Rijsburg. Hij gebruikte planten die weinig onderhoud vragen zoals Verbena (Ijzerhard) die op de voorgrond te zien is.

ren. Het soort planten dat leven aantrekt, vogels en insecten. Planten die een vriendelijk ritselend geluid maken als de wind erdoorheen waait, die lekker ruiken. Tuinen die het 'natuurgevoel', overbrengen. Of dat nu midden in de stad is, in een Vinex-wijk, of in het Gooi. Het zijn tuinen die mijlenver af staan van de strakke betontuin met potten die jarenlang de dienst uitmaakte in Nederland.

Die heeft z'n tijd gehad. In modeltuinenpark De Tuinen van Appeltern staat de volledig bestrate tuin zelfs model voor hoe het tegenwoordig niet moet. De tuin ernaast heeft precies hetzelfde oppervlak en is voor driekwart beplant. 'Je voelt direct het verschil', zegt directeur Ben van Ooijen. 'Van een tuin kun je heel gelukkig worden, maar van steen word je gewoon niet blij, ik vind een tuin die helemaal met stenen is bestraat ook geen tuin. Een tuin moet voor twee derde begroeid zijn, wil het een echte tuin zijn.'

Onderhoudsvriendelijk

Het zal toch nog lang duren voordat Nederland echt uit het 'stenen tuin-tijdperk' is geraakt, denkt Van Ooijen. 'Jarenlang werd deze tuin als hét voorbeeld in tuinbladen en tv-programma's gepresenteerd. Mensen weten niet beter en hebben geen idee hoe het wel kan.' Een tuinontwerper inschakelen is volgens hem absoluut geen overbodige luxe. 'Ga wel eerst kijken bij hun projecten want er zitten beunhazen bij.'

De investering in een goede ontwerper betaalt zich volgens Van Ooijen terug. 'Als je geen verstand van planten hebt, niet weet of ze het doen

Succesnummers

Planten die het overal en altijd doen

Astrantia (Zeeuws knoopje)

Salvia (Salie)

Persicaria (Duizendknoop)

Molinia Arundinacea 'Transparent' (siergras)

Geranium 'Rozanne' (blauwe wilde geranium)

'Mensen willen gewoon lekker in de tuin zitten. Daarom gebruik ik planten die sterk zijn en weinig onderhoud vragen'

in je tuin, geef je voordat je het weet ontzettend veel geld uit aan planten die in het tuincentrum heel mooi lijken, maar in de tuin direct doodgaan. Als een tuin een goede structuur en een goede beplanting heeft, haal je het geld er ruimschoots uit. En veel werk hoeft het niet te zijn. Een tuin kan heel goed onderhoudsvrij worden aangelegd. Maar dat weten heel weinig mensen.'

En daar heeft hij een punt. Want een heerlijke tuin wil iedereen wel, maar dat onderhoud. De nieuwe lichte tuinontwerpers heeft dit dilemma volledig begrepen en ontwerpt voor wie wil tuinieren met onderhoudsvriendelijke planten. Carrie Preston van Toop Tuinarchitectuur. 'Mensen willen gewoon lekker zitten en genieten en dat snap ik. Ik probeer daar zo veel mogelijk aan tegemoet te komen met mijn beplanting. Ik zet grote groepen planten bij elkaar. En gebruik soorten die sterk zijn en weinig onderhoud nodig hebben.'

De zeer tevreden eigenaars van de door tuinarchitect Andrew van Egmond van Funky Tuinen ontworpen tuin in Noordwijk kunnen uit ervaring spreken. De tuin is én spectaculair én vergt nauwelijks onderhoud. Alleen een beetje in het

Een ontwerp van Andrew van Egmond, de rode ballen lichten de donkere tuin op; linksboven: stadstuin

van Carolien Barkman met handige kasten; linksonder: Rotterdamse tuin van Carrie Preston.

vroege voorjaar. Dan moeten de oude blaadjes weg en de planten worden afgeknipt. 'We zijn er zó blij mee. Als het mooi weer is, zijn we eigenlijk altijd in de tuin.'

Ook deze tuin ligt in een nieuwbouwwijk, de aangrenzende tuinen zijn bijna allemaal geplaveid, steen en potten. Van Egmonds creatie is een mix tussen strak en extreem weelderig, hij heeft de beplanting uitgekozen op hun bijzondere blad, er zitten veel varens bij, een mini-oerwoud. Vanaf het huis loopt een houten vlonder naar het wilde gedeelte achterin de tuin. Maar het verrassendste onderdeel is het konijnenhok dat helemaal is opgenomen in het lijnenspel van de tuin.

Het is typerend voor deze nieuwe lichte tuinontwerpers. Hun tuinen hebben functionele elementen in zich, helemaal toegespitst op de

persoonlijke wens van de klant. Er is van alles mogelijk. Ontwerper Carolien Barkman, die zich heeft gespecialiseerd in de kleine stadstuin, bedacht voor een familie in Amsterdam-Noord, die een speelplaats met water wilde, een kleine watergeul van keien in de tuin, een kreek waar ze dierbare schelpen uit Portugal in metselde. Voor een andere dame maakte ze een 'tuin met kasten', waarin van alles opgeborgen kan worden. Op het dak van die kasten zit beplanting.

Ontwerpster Mirella Schout van de Tuin-fabriek maakte, speciaal op verzoek, een decoratief muurtje met gaten voor insecten. Ze krijgt veel mensen die met natuur bezig zijn en gecharmeerd zijn van haar ecologische aanpak. Maar elke tuin die ze ontwerpt is eigenlijk weer anders, helemaal toegespitst op de wensen van de bewoners. 'Ik heb het idee dat mensen de tuin steeds meer zien als een uitdrukking van hun persoonlijkheid. Je zou denken, tuinen zijn een sluitpost met deze economische crisis, maar ik merk er niets van.'

Met dank aan Hans Kramer van kwekerij de Hessenhof.

Foto's midden en rechtsboven: tuin in Noordwijk met geïntegreerd konijnenhok;

links: deze tuin van Lars Veenboer in Leidsche Rijn trekt veel kijkers. Bijzonder: de muurtjes van gaassteen.

De nieuwe tuinontwerpers

Lars Veenboer is dit jaar uit 77 inzendingen uit 15 verschillende landen uitgekozen om mee te doen aan een prestigieus tuinfestival in Portugal. Daar laat hij een tuin zien met een gigantische vlinder waar je in kunt zitten. Veenboer geeft klanten een speciaal plan, waarin ze precies kunnen bijhouden welke plant wanneer moet worden gesnoeid of gemest. www.larsindetuin.nl

Carolien Barkman is gespecialiseerd in stadstuinen. Die liggen vaak in de schaduw en Barkman weet precies welke planten het daar toch mooi doen. Is inventief in het bedenken van ruimtebesparende oplossingen zoals aan de wand gemetselde bankjes of beplanting op kasten en muren. Maakte ook een prachtige vijver met een pad van roosters. www.carolienbarkman.nl

Andrew van Egmond Als de structuur maar strak en rechthoekig is, kan de beplanting hem niet wild genoeg zijn. Zelfs onkruid kan mooi zijn. Het liefst zou hij een echte wilde bloementuin zaaien, maar niemand durfde dat tot nu toe aan. Van Egmond werkt bij voorkeur met inheemse planten; als een tuin in de buurt van de heide of het strand ligt zal hij er hei of helmgras in verwerken. www.funkygarden.nl

Carrie Preston verdiept zich van tevoren zo goed in haar klanten, dat ze zich soms een psycholoog voelt. Ze weet dat iemand die is opgegroeid in de polder waarschijnlijk een open tuin wil, iemand die het bos gewend is, voelt zich het best in een beschutte tuin. Haar tuinen variëren, ze maakt tuinen op maat, maar ze blijft trouw aan haar principes. Net als Van Egmond maakte Preston een tuin met een 'verstopt' konijnenhok. www.tooptuinen.nl

Mirella Schout is een voorloper op het gebied van ecologisch tuinieren. Ze bedenkt allerlei oplossingen om het dierlijk leven in de tuin te stimuleren. Een haag waar een andere plant in groeit zodat vogels er beschermd in kunnen nestelen of een installatie om regenwater door te laten lopen naar de border. Schout houdt van het afwisselen van beplanting met onverwachte elementen. Voor het Appeltern Tuinenfestival ontwerpt ze een tuin met paspoppen. www.detuinfabriek.nl